

Hyvinvointialuejohtajan ajankohtaiskatsaus

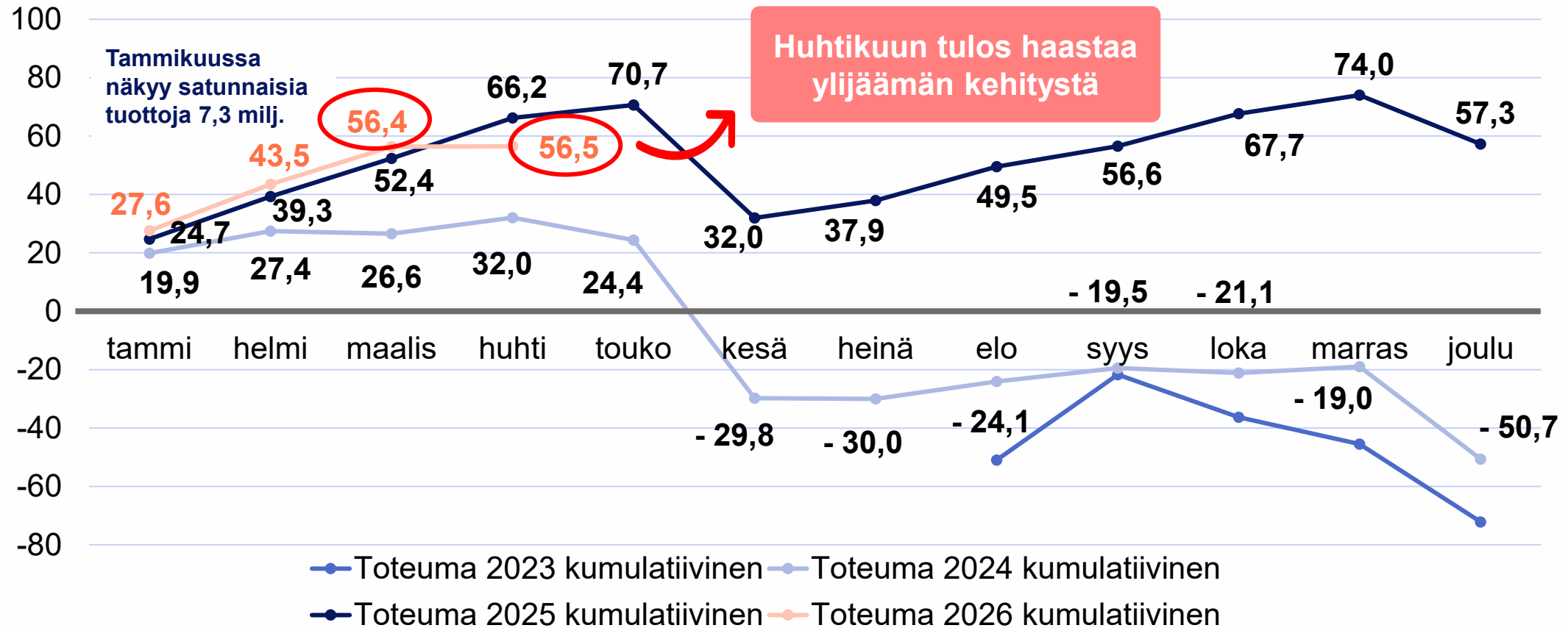
Aluevaltuusto 15.6.2026

Ilkka Luoma, hyvinvointialuejohtaja

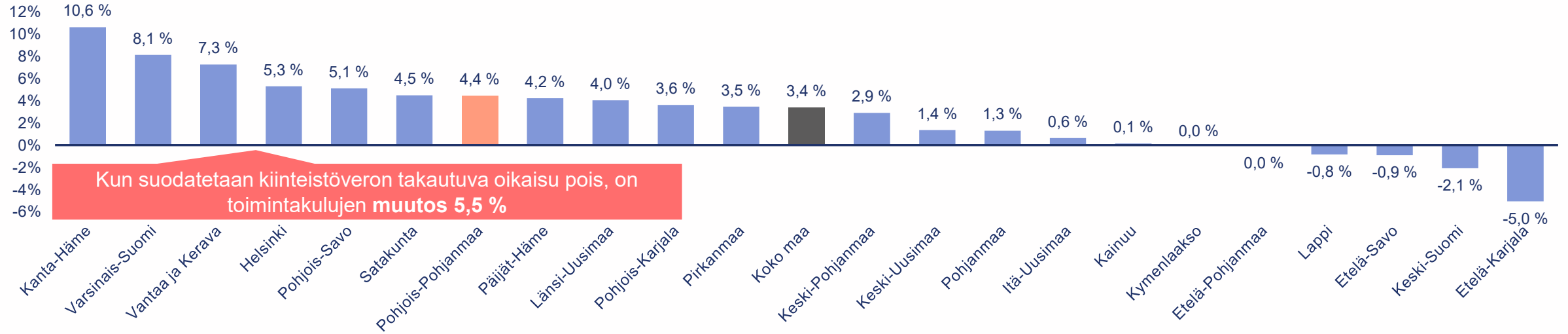
Taustaa taloustilanteesta 4/2026

Tuloksen kehittyminen vuosina 2023-2026

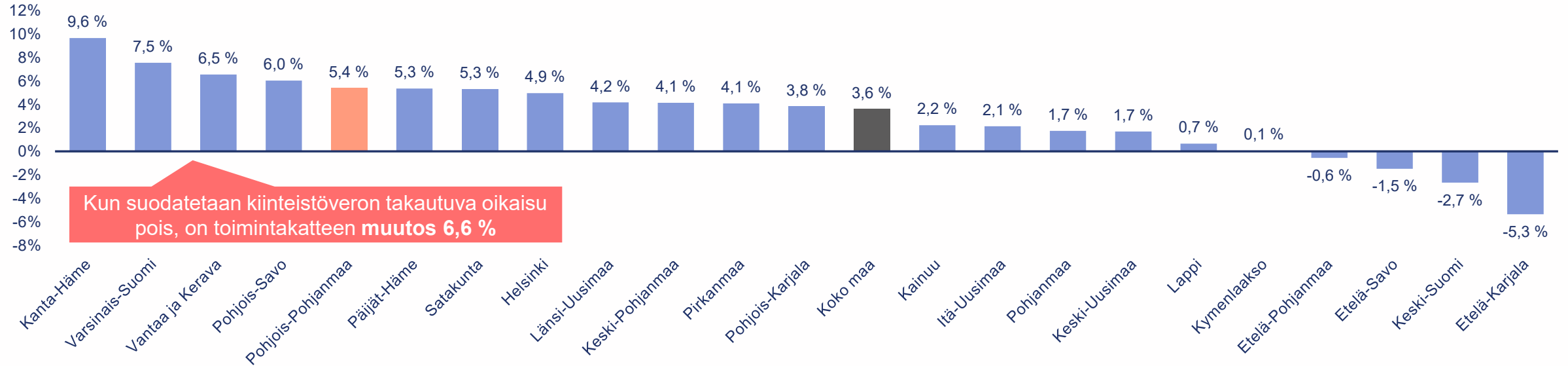
Kumulatiivinen yli-/alijäämä 2023-2026 (miljoonaa euroa)

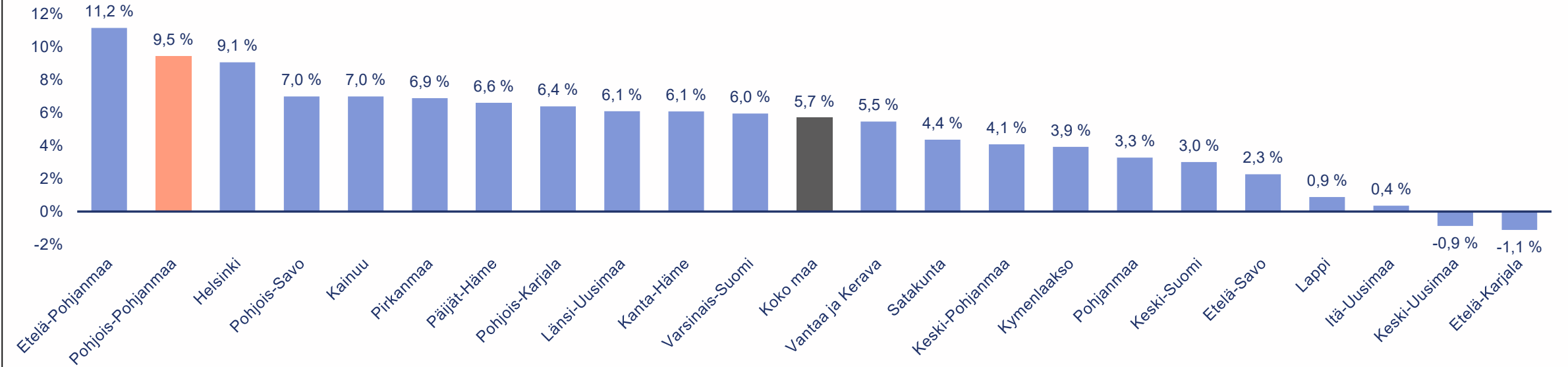
Toimintakulujen muutos 04/2025 → 04/2026

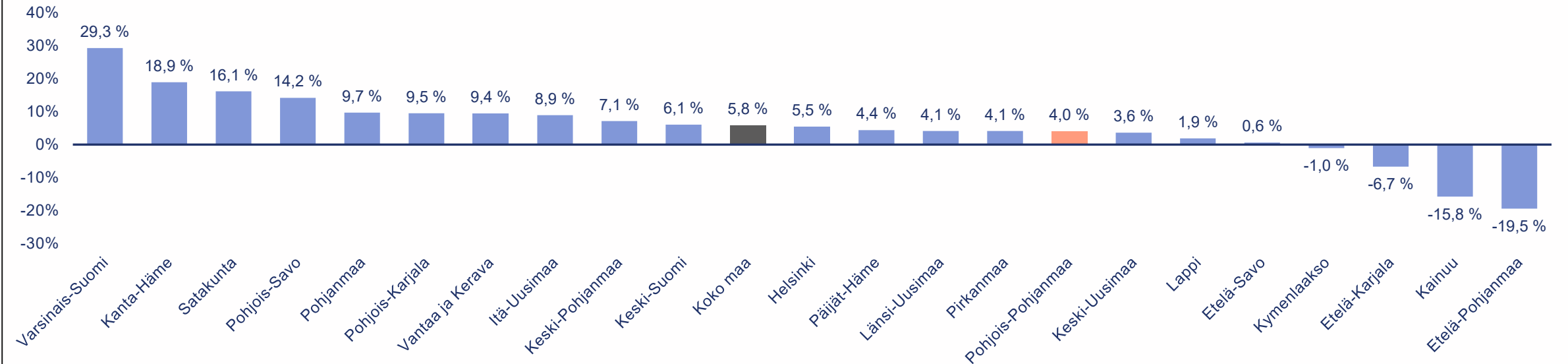
Toimintakatteen muutos 04/2025 → 04/2026

Henkilöstökulujen muutos 04/2025 → 04/2026

Asiakaspalvelujen ostojen muutos 04/2025 → 04/2026

Arvio talouden sopeutustarpeesta vuodelle 2027

Vuoden 2027 sopeutustarpeen arvioinnin reunaehdot

1. Vuoden 2027 valtion rahoitus

- Rahoitus kasvaa vuodelle 2027 noin 1,6 %.

2. Alijäämien kattamisajan määräajan pidennys

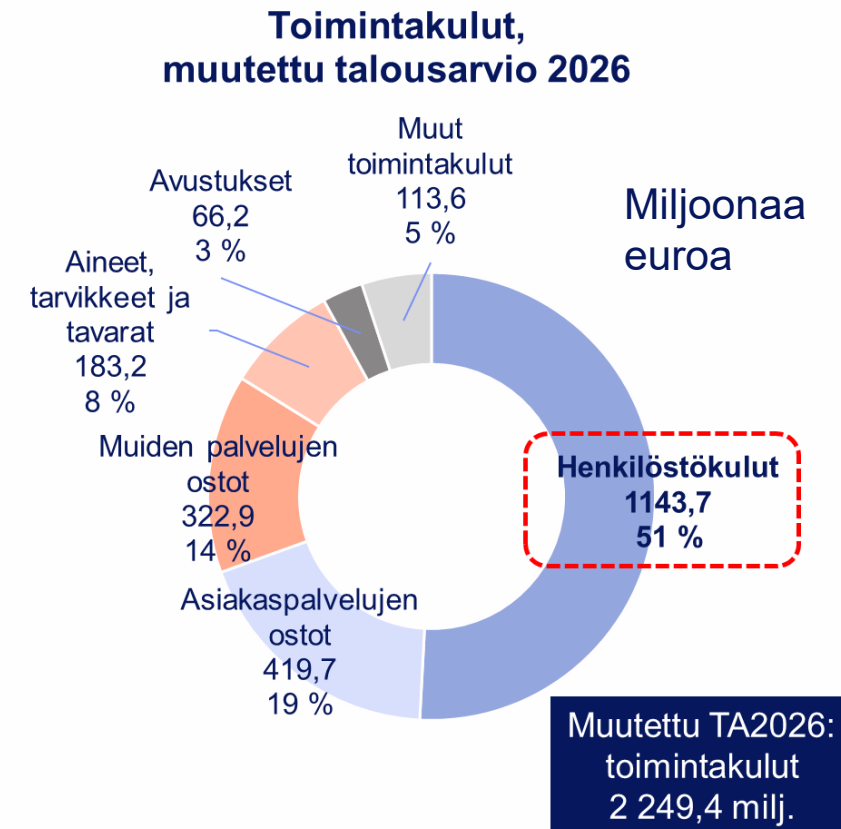
- Tämänhetkisen arvion mukaan pidennystä saadaan enintään vuoden 2027 loppuun.

3. Vuoden 2026 tilinpäätöksen toteumaennuste

- Muutetussa talousarviossa ylijäämätavoite on 58 milj.
- Ylitysriskiä on henkilöstökuluissa ja palveluiden ostoissa.

4. Arvioitu ns. perusura vuodelle 2027

- Vuosina 2023-2025 toimintakatteen kasvu on ollut 2,5 %.
- Huhtikuun 2026 oikaistu toimintakatteen kasvu on 6,6 % verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan.
- Esim. palkkojen nousu vuodelle 2027 on noin 3,8 %.

Vuoden 2026 tuloksella on olennainen vaikutus vuoden 2027 talousarvioon ja sopeutustarpeeseen

Muutettu talousarvio 2026 toteutuu

- Vuodelle 2026 ylijäämää **58 milj.**
- Toimintakatteen muutos vuodelle 2027 n. **3 %**

Miljoonaa euroa	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintakate	-1 802	-1 848	-1 913	-1 971	-2 040	-2 111
Valtion rahoitus	1 807	1 980	2 052	2 084	2 175	2 229
Rahoitustuotot ja -kulut	-12	-14	-16	-19	-21	-23
Vuosikate	-7	119	123	94	114	94
Poistot ja arvonalentumiset	44	63	73	83	86	90
Satunnaiset tuotot (kiinteistöveron palautus)	0	0	7	0	0	0
Tilikauden tulos	-51	56	57	12	28	4
Poistoeron muutos	1	1	1	1	1	1
Tilikauden yli-/alijäämä	-51	57	58	12	29	5
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	-124	-69	-12	0	28	33
Toimintakatteen muutos		2,5 %	3,5 %	3,0 %	3,5 %	3,5 %

Muutetun talousarvion 2026 tuloksesta jääetään n. 10 milj.

- Vuodelle 2026 ylijäämää **48 milj.**
- Toimintakatteen muutos vuodelle 2027 n. **1,9 %**

Miljoonaa euroa	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintakate	-1 802	-1 848	-1 923	-1 960	-2 028	-2 100
Valtion rahoitus	1 807	1 980	2 052	2 084	2 175	2 229
Rahoitustuotot ja -kulut	-12	-14	-16	-19	-21	-23
Vuosikate	-7	119	112	105	126	106
Poistot ja arvonalentumiset	44	63	73	83	86	90
Satunnaiset tuotot (kiinteistöveron palautus)	0	0	7	0	0	0
Tilikauden tulos	-51	56	46	23	40	16
Poistoeron muutos	1	1	1	1	1	1
Tilikauden yli-/alijäämä	-51	57	48	23	40	17
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	-124	-69	-22	0	40	56
Toimintakatteen muutos		2,5 %	4,1 %	1,9 %	3,5 %	3,5 %

Alkuperäinen talousarvio 2026 toteutuu

- Vuodelle 2026 ylijäämää **37 milj.**
- Toimintakatteen muutos vuodelle 2027 n. **0,8 %**

Vuoden 2027 sopeutustarpeen arviointia

Skenaario: muutettu talousarvio 2026 toteutuu

- Vuodelle 2026 ylijäämää **58 milj.**

Skenaario: muutetun talousarvion 2026 tuloksesta jäädytään n. 10 milj.

- Vuodelle 2026 ylijäämää **48 milj.**

Skenaario: alkuperäinen talousarvio 2026 toteutuu

- Vuodelle 2026 ylijäämää **37 milj.**

Tarvittava sopeutus v. 2027

- Jos perusura, kuten 2023-2025 eli 2,5 %
  - **Ei tarvita lisäsopeutusta**
- Jos perusura palkkojen nousua vastaava eli 3,8 %
  - Tarvittava sopeutus **15 milj.**

Tarvittava sopeutus v. 2027

- Jos perusura, kuten 2023-2025 eli 2,5 %
  - Tarvittava sopeutus **12 milj.**
- Jos perusura palkkojen nousua vastaava eli 3,8 %
  - Tarvittava sopeutus **38 milj.**

Tarvittava sopeutus v. 2027

- Jos perusura, kuten 2023-2025 eli 2,5 %
  - Tarvittava sopeutus **32 milj.**
- Jos perusura palkkojen nousua vastaava eli 3,8 %
  - Tarvittava sopeutus **58 milj.**

- Kaikissa skenaarioissa arvio on, että alijäämien kattamisaikaan saadaan pidennystä enintään yksi vuosi, eli alijäämät tulee olla katettua vuoden 2027 loppuun mennessä.
- **HUOM:** Mikäli ns. perusura toteutuisi v. 2027 kuten alkuvuonna 2026, kasvaa sopeutustarve kaikissa skenaarioissa.

Arvioitu sopeutustarve vuodelle 2027

- Tämänhetkinen arvio on, että vuodelle 2027 tarvitaan sopeutustoimia **vähintään 15-38 miljoonaa. Todennäköisempi skenaario on vähintään 38 milj.**
- **Summa kasvaa**, mikäli tilinpäätös heikkenee odotetusta tai ns. perusura kustannuskehitykselle nousee yli palkkatason kasvun (kuten tällä hetkellä on).
- Irtisanomisperusteisesta YT-prosessista tavoitellaan n. 500 htv:n vähennystä, joka tarkoittaisi arviolta **enintään noin 30 miljoonan** säästövaikutusta.
  - 400 htv:n vaikutus on n. **24 miljoonaa**
  - 300 htv:n vaikutus on n. **18 miljoonaa**
  - Sopeutus ei välttämättä toteudu täysimääräisesti vielä vuonna 2027
- Loppu sopeutustarpeesta tulisi löytää **sote-järjestämissuunnitelmasta tai muista talouden sopeuttamistoimista** osana vuoden 2027 talousarvioprosessia.

Arvioitu sopeutuspotentiaali sote-järjestämissuunnitelmasta

Kokonaisuus	Arvioitu taloudellinen vaikutus vuodelle 2027
Perhe- ja sosiaalipalvelut ja OYS-psykiatria: <ul style="list-style-type: none"> Lasten, nuorten ja perheiden palvelut Mielenterveys- ja päihdeasumispalvelut	<ul style="list-style-type: none"> - 0,7 milj. osavuotinen vaikutus + 0,5 - 1 milj. lapsiperheiden maksuton kotipalvelu → Ei sopeutusvaikutusta vuodelle 2027
Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut	<ul style="list-style-type: none"> Lisäresurssitarve n. +1,5 - 2 milj. hoitopääsyajan lyhentämiseksi. Oulaskankaan profiilin muutos ei tällä hetkellä sisälly lausunnolle lähtevään versioon, joten ei mahdollisuutta sitä kautta ohjata resurssia tähän kokonaisuuteen.
Ikäihmisten palvelut	<ul style="list-style-type: none"> - 3,2 milj. kustannuskehitystä taittava, ei suoraan nykyistä kustannustasoa vähentävä
Vammaispalvelut	<ul style="list-style-type: none"> - 0,1 milj. osavuotinen vaikutus
OYS-sairaalapalveluiden leikkaustoiminta	<ul style="list-style-type: none"> Oulaskankaan profiilin muutokseen arvioitu vaikutus n. -1,6 milj. ei tällä hetkellä ole mukana lausunnolle lähtevässä luonnoksessa
Kuntoutuspalvelut	<ul style="list-style-type: none"> - 0,5 milj.
Yhteensä	Noin - 3,8 milj. Ilman Oulaskankaan profiilin muutosta (-1,6 milj.) ja perusterveydenhuollon hoitopääsyajan lyhentämistä (+1,5 - 2 milj.)

Arvioitu talouden sopeutustarve vuodelle 2027

Arvioitu sopeutustarve vähintään **38 milj.**

Summa kasvaa, mikäli tilinpäätös 2026 heikkenee odotetusta tai ns. perusura v. 2027 kustannuskehitykselle nousee yli palkkatason kasvun

Arvioitu sopeutuspotentiaali sote-järjestämissuunnitelmasta enintään n. - **4 milj.**

Muita sopeutustoimia on tarpeen löytää vähintään n. **34 milj.**

YT-prosessin taloutta sopeuttavat vaikutukset tarkentuvat **8-9/2026**

Mikäli arvioidaan, että YT-prosessi vähentää henkilöstökuluja esim. **18 milj.** (n. 300 htv), tarvitaan muita sopeutustoimia vähintään **16 milj.**

Muut tarvittavat sopeutustoimenpiteet osana talousarviota 2027

Arvion mukaan sote-järjestämissuunnitelmasta tai muista sopeutuskeinoista tulisi löytää lisäsäästöjä vähintään **16-20 milj.** Aluehallitus päätti 9.6. palauttaa sote-järjestämissuunnitelman jatkovalmisteluun lisätoimenpiteiden määrittelymiseksi.

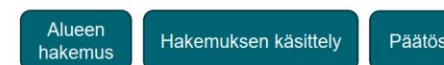
Tilannekuva tarkentuu elo-syyskuussa 2026

Elo-syyskuussa on lisätietoa:

- 1) Puolen vuoden osavuosisikatsaus ja tarkentunut tilinpäätösennuste
- 2) YT-prosessin alustava vaikutus henkilöstökuluihin
- 3) Toimialueiden talousarvioesitykset vuodelle 2027 ja ns. riskilistat eli mitä kustannuseriä ei ole voitu sisällyttää aluehallituksen antamaan raamiin
- 4) Alijäämien kattamisen määrärajan mahdollinen pidennys
- 5) Sote-järjestämissuunnitelman tarkentuneet taloudelliset vaikutukset

Hakemuksen käsittelyprosessi

Hakemuksen suora käsittely

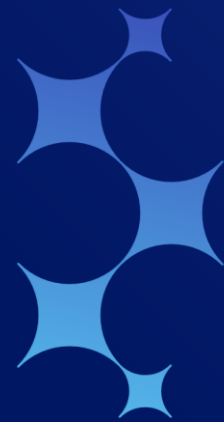

Hakemuksen käsittely ennakkollisen talouden ohjauksen menettelyn kautta

VM:n ja STM:n kanssa käydyn taustakeskustelun perustella näyttää todennäköiseltä, että Pohdeella on mahdollisuus saada lisää aikaa alijäämien kattamiseen enintään vuoden 2027 loppuun.

Kiitokset!

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue